

Ajuntament de
Barcelona

Ho impulsa la Regidoria de Memòria Democràtica amb la col·laboració de la Taula de Memòria d'Horta-Guinardó, el Districte d'Horta-Guinardó i l'Associació Memòria Taxonera.

Podeu trobar totes les activitats del programa "Memòria de les lluites per l'habitatge a Barcelona" al web barcelona.cat/memoriahabitatge

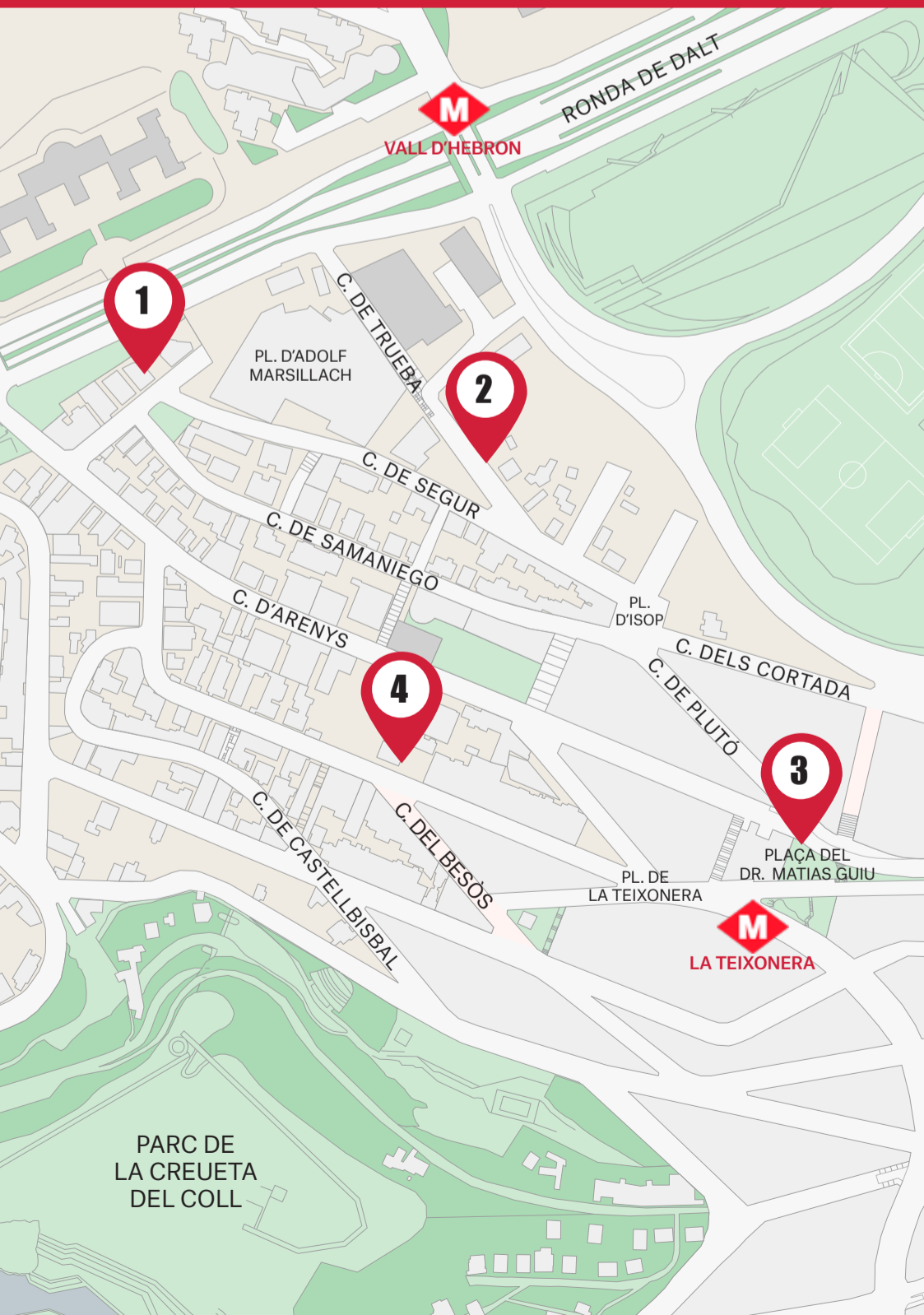

#MemòriaHabitatgeBCN

Programa "Memòria de les lluites per l'habitatge a Barcelona"
barcelona.cat/memoriahabitatge

Memòria Visual La Teixonera
www.memoriavisualteixonera.barcelona/

Associació Memòria Taxonera
www.facebook.com/associacionmemoriataxonera.amt.3

COLMADO AZUAGA - LA PACA
CARRER D'IRIARTE, 11

LA BODEGA DE LA CONCHA
CARRER DE TRUEBA, 33

**AMÀLIA, JOSEFA, SOFÍA I JUANITA:
LES DONES I L'AUTOCONSTRUCCIÓ**
CARRER DE JOSEP SANGENÍS, 1
PLAÇA DEL DOCTOR MATIAS GUIU

L'ESGLÉSIA DE SANT CEBRIÀ
CARRER D'ARENYS, 65

L'Associació Memòria Taxonera va néixer arran de la feina d'arxiu de memòria visual i narrativa de la Taula de Memòria del barri de la Teixonera, impulsada pel Pla de barris (2016-2020). Actualment l'entitat cuida i continua fent créixer l'arxiu de Memòria Visual La Teixonera, un arxiu viu construït entre moltes mans, seguint la mateixa lògica d'autoconstrucció que va fer néixer i créixer el barri. També participa activament en la Taula de Memòria d'Horta-Guinardó.

El barri de la Teixonera ha viscut tres grans moments en la seva història: les primeres autoconstruccions a finals dels anys vint entorn de la Colònia Taxonera; les autoconstruccions entre els anys quaranta i seixanta, impulsades per la construcció de la ciutat sanitària de la Vall d'Hebron, i l'especulació urbanística de les dècades dels seixanta i els setanta, en què es van construir el 65% dels habitatges del barri. La ruta explica algunes d'aquestes històries recuperades, però posa una atenció especial en el paper de les dones en l'autoconstrucció i en el sosteniment de la vida quotidiana al barri.

1

COLMADO AZUAGA - LA PACA

LOCALITZACIÓ: carrer d'Iriarte, 11

Casa d'autoconstrucció dels anys seixanta de Rafael Azuaga i Francisca Mérida (*la Paca*). Tots dos havien arribat a Barcelona des de Baena (Còrdova) a finals dels anys quaranta. De primer van viure al Somorrostro, on es van conèixer i van tenir quatre dels seus cinc fills. Van comprar el terreny a la Teixonera a principis del 1961 i s'hi van instal·lar el setembre del 1962. En Rafael treballava en una empresa tèxtil durant la setmana i la Paca va haver de deixar la feina quan es van casar. Aprofitaven els caps de setmana per construir la casa.

El procés d'autoconstrucció dels habitatges també va comportar, moltes vegades, un procés d'autoconstrucció de negocis familiars. A la part davantera de les cases s'hi construïen locals on hi havia els negocis regentats per les dones de la família. Els comerços prenen el cognom de l'home, considerat durant la dictadura franquista la figura repre-

sentativa de la família. El Colmado Azuaga és una d'aquestes botigues autoconstruïdes, una botiga de queviures gestionada per la Paca. A casa, les dones també feien altres feines com muntar cargols, endolls o sostenidors, pintar figures, cosir o netejar altres cases per hores.

Relat recuperat per Araceli Azuaga, filla de la Paca i d'en Rafael.

1

2

2

LA BODEGA DE LA CONCHA

LOCALITZACIÓ: carrer de Trueba, 33

L'any 1928 Tomás Igual Cercós i Isabel Tineo Manrique, procedents de Rubielos de Mora (Terol), van comprar el terreny (1.390 m²) per 7.000 pessetes a Anna Piferrer, propietària de la masia Can Besora i d'una masia més petita situada als terrenys de la Teixonera, que va parcel·lar i vendre a finals dels anys vint.

En Tomás i la Isabel van construir quatre cases, la seva i una per a cada fill i filla. Van fer també un celler, on la Concha, filla d'en Tomás i la Isabel, despatxava el vi que el seu pare venia també pels carrers del barri amb un carro. En Tomás va hipotecar la casa sense que la família ho sabés. Així, es va perdre la bodega, i la Concha va passar a ser costurera i a cosir a casa.

La façana i les reixes de les finestres són les originals de l'edificació.

Relat recuperat per Isabel Notó Igual, filla de la Concha.

1 Colmado Azuaga, anys setanta. Fons de la família Azuaga Mérida / Memòria Visual La Teixonera.

2 Horts del carrer de Trueba, anys quaranta. Fons d'Isabel Notó Igual / Memòria Visual La Teixonera.

3 Mural *Amb les nostres mans*, de Roc Blackblok, situat a la plaça del Doctor Matias Guiu. Reconeixement a l'autoconstrucció i al treball familiar. Foto: Araceli Azuaga Mérida.

4 Benedicció de la primera pedra de la parròquia de Sant Cebrià per l'arquebisbe Modrego (1964). Fons de la família Coscollano Ferrer - Associació Memòria Taxonera.

3

AMÀLIA, JOSEFA, SOFÍA I JUANITA: LES DONES I L'AUTOCONSTRUCCIÓ

LOCALITZACIÓ: carrer de Josep Sanguenís, 1 - plaça del Doctor Matias Guiu

Edifici groc de quatre plantes producte de l'autoconstrucció. Cap al 1960 la família Sánchez, procedent de Toril (Terol) i d'Oriola (Alacant), juntament amb una altra família, van comprar el solar a Rosa Caballé per 103.000 pessetes. Homes i dones treballaven junts en la construcció dels habitatges, mentre els nens i les nenes jugaven entre els materials o ajudaven anant a buscar aigua o en el que podien. En aquest edifici l'Amàlia, la Josefa, la Sofia i la Juanita van contribuir a la construcció de casa seva. Van treballar els caps de setmana durant prop de quatre anys. Es van construir quatre pisos, un per a cada nucli familiar, i un terrat comunitari. Els pisos es van adjudicar per sorteig.

L'artista urbà Roc Blackblok va pintar, el 2019, en un gran mural situat a la paret mitjanera de la plaça

3

del Doctor Matias Guiu un avi (en Manuel) tenint cura de les criatures, mentre la Sofia i la Juanita treballen a l'obra. Aquesta imatge procedeix de les filmacions fetes per l'Anselmo Sánchez, que també participava en l'autoconstrucció, recollides al documental *Amb les nostres mans*, de Jordi Romero.

Relat recuperat per Jordi Pérez, net de Manuel Sánchez.

4

EL PAPER DE L'ESGLÉSIA DE SANT CEBRIÀ

LOCALITZACIÓ: carrer d'Arenys, 65

El carrer d'Arenys és l'eix central del barri i on està situada l'església de Sant Cebrià, que va començar l'activitat a l'aire lliure l'any 1961, al lloc on actualment trobem el centre cívic. La parròquia es va convertir en un element generador d'associacionisme al barri. La Teixonera ha tingut sempre una mancança d'equipaments culturals i comunitaris i era l'església la que impulsava aquesta vida cultural amb concerts, teatre i excursions, alhora que cedia l'espai parroquial a les entitats i els grups del barri. Entre els anys seixanta i vuitanta el mossèn Lladós va donar suport a la creació de grups com ara el Grup de Teatre, el Club de Gent Jove,

el Cau Amics, l'Agrupación Deportiva San Cipriano, l'esplai, l'esbart, Els Pastorets o l'Associació de Veïns i de Veïnes. El mossèn també va posar molt èmfasi a promoure l'alfabetització i la participació de les dones en la vida cultural i comunitària del barri. Amb l'obertura del parvulari Noemí, moltes dones van poder destinar temps a la seva formació; va sorgir un grup d'alfabetització, un grup de costura, una coral i catequistes. Aquests grups van ser la llavor de l'Associació de Dones Taxonera, que encara avui fa una gran tasca al barri. El 1995 es va inaugurar, al costat de l'església, el centre cívic. L'església encara desenvolupa projectes socials al barri.

Relat recuperat per Lluís Cercós, arrelat a l'església i un dels impulsors de la vida associativa del barri.

4